

Ursprungsfolkens utmaningar

Den 12 oktober firas ursprungsfolkens 520:e kampdag i Latinamerika, till stöd för kontinentens urfolk och deras kamp för en rättvis tillvaro. Magdalena Aysabucha Agualongo, samordnare för kvinnosektionen inom det andinska nätverket för ursprungsfolk, CAOI, berättar om de största utmaningarna för Latinamerika ursprungsfolk idag.

–Försvaret av våra rättigheter. Det är det generella svaret på vilken som är ursprungsfolkens största utmaning just nu. Men det är ett allmänt hållet svar som tvingar oss att gå till botten med vad som är orsaken till att våra rättigheter inte uppfylls. Och orsaken är den nyliberala globaliseringen, som kräver att fattiga länders stater använder sig av en ekonomisk modell som bygger på export av råvaror och utvinning av naturtillgångar som mineraler, olja, vatten och skog. Det vill säga

resurser till Nord.

–Abya Yala, (Kunafolkets namn för Latinamerika innan spanjorernas ankomst, reds amn.) är en av de kontinenter med störst biologisk och kulturell mångfald, men naturresurserna finns på ursprungsfolkens territorium. Istället för att skydda dessa förvandlas staterna, genom att prioritera investeringar i utvinningsverksamhet, till företagens försäkringsbolag. Vår kamp för våra rättigheter besvaras med kri-

minalisering av våra rörelser. Att hundratals ledare för ursprungsfolk utsatts för rättsprocesser, anklagade för allvarliga brott som terrorism, är ett exempel på detta.

–I denna kontext består den viktigaste kampen för ursprungsfolk i att försvara våra territorier genom att kämpa för: försvaret av ILO 169 som innebär att ursprungsfolk ska tillfrågas och ge sitt godkännande före intrång på våra territorier, vår egen utveckling, motstånd mot kriminaliseringen av protester och för en hälsosam miljö. Allt detta inom ramen för rätten till självbestämmande. Det är viktigt att understryka att samrådet inte går att skilja från samtycket. Utan samtycke reduceras samrådet till ett icke-bindande administrativt förfarande och både staterna och företagen kan använda det som en ursäkt för att legalisera kränkningar av våra rättigheter.* Utmaningen för oss består i att översätta våra krav till politiska förslag. Målet är att bygga multinationella stater, något som återstår även i de länder där dessa är erkända, som Ecuador och Bolivia. Utmaningen består även i att skapa ett nytt paradigmskifte för civilsamhället baserat på "buen vivir", gott leverne, och erkännandet av moder jords rättigheter.

–Historiskt har vi ursprungsfolk-

skvinnor följt denna process av kamp och motstånd för försvaret våra mänskliga och kollektiva rättigheter, och vi har stått emot den globala krisen och den nyliberala västerländska civilisationen. Vi organiserar och mobiliserar oss för att våra krav ska synas. Utmaningen för oss nu är att stärka vårt ledarskap och synliggöra vår närvaro i våra organisationer. Genom utbyte av kunskap och erfarenheter, stärkande av vår struktur och utformandet politiska strategier kan vi kämpa tillsammans för att uppnå detta, vi sociala rörelser ifrån Nord till Syd. Genom att delta i alla debattutrymmen, officiella eller inte, utan att ge upp mobiliseringen. Genom att utrusta och främja ledarskap, särskilt för kvinnor och ungdomar, kan vi tillsammans göra skillnad.

Berättat för Lisa Karlsson

Latinamerikagrupperna

Foto: Kim Moberger

Latinamerikagrupperna

* ILO:s konvention 169 handlar om ursprungsfolkens rättigheter. Enligt artikel 6 ska stater rådgöra med ursprungsfolk i frågor som berör dem. Ofta handlar det om till exempel gruvprojekt på deras traditionella territorier. Syftet är att "nä överenskommelser eller samtycke om föreslagna åtgärder". Många gånger genomförs inga konsultationer. Andra gånger genomförs de, men resultaten respekteras inte.